

Uitkerkse Polderboeren met landbouwgrond: met uitsterven bedreigd?

nieuws

Naast de lasagne aan regelgeving waar momenteel veelvuldig over gesproken wordt, hebben landbouwers van de Uitkerkse Polders in Blankenberge ook te maken met een minilasagne aan natuurkaders die gelden op hun gebied. "Moet er nu nog geïnvesteerd worden in nieuwe stallen als de grond hier rondom ons telkens opgekocht wordt om natuurgebied van te maken?", klinkt het in Uitkerke.

14 FEBRUARI 2024 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 FEBRUARI 2024 22:12

Jozefien Verstraete

Lees meer over:

natuur

grond

Natuurpunt

beheerovereenkomst

30 jaar geleden zong iedereen mee met het refrein "Blankenberge, wonderschone stad. Ik wou dat ik in m'n achtertuin zo'n Blankenberge had", maar hoe fijn vinden landbouwers het momenteel om Blankenberge in hun achtertuin te hebben? Naast het feit dat de Uitkerkse Polders deel uitmaakt van niet één maar twee soorten speciale beschermingszones: een habitat- en een vogelrichtlijngebied, werd het gebied begin dit jaar ook voorgesteld als deelgebied van [het Wetlandplan van Natuurpunt](#). Daarnaast maakt het gebied deel uit van een landinrichtingsplan dat vorig jaar in openbaar onderzoek ging en een natuurbeheerplan Uitkerkse Polder dat momenteel in openbaar onderzoek zit.

nieuws

Meer transparantie op komst over natuurbeheerplannen?

7 FEBRUARI 2024

Is er binnenkort nog plaats voor de twintigtal boeren in de Uitkerkse Polders? "De landbouw wordt hier de kop in gedrukt met een stapel van studies en regelgevingen", duidt Frederik Grimmelprez. Grimmelprez is architect met een woning in de Uitkerkse Polder en zit tussen twee landbouwbedrijven in. Twee van de laatste twintigtal die er nog zijn in Uitkerke. Grimmelprez is hobbybioboer en heeft de landbouwmicrobe te pakken. Graag had hij zijn landbouwactiviteiten ook wat opgeschaald. "Maar de grondprijzen zijn hier zeer duur, onlangs is er nog vier hectare verkocht voor 400.000 euro." Hij laat weten dat de aankoop van landbouwgrond er al 30 jaar aan de gang is. "Maar het landinrichtingsplan, natuurbeheerplan en wetlandplan is nieuw. Er is plots een invasie van verschillende projecten met natuurdoelen die boven het hoofd worden gehangen van de landbouwers. En die ons nu ook een zeer duidelijk beeld geven wat hun visie en doelstelling is voor onze gronden en omgeving", zegt Grimmelprez, die de dossiers vaak in de handen gedrukt krijgt van zijn bureaus.

“Volgens deze plannen zal iedereen zagezegd gelukkig zijn bij de uitrol ervan. Het klimaat, de stadsbewoners, de landbouwers en de natuur. Het is maar hoe je de plannen interpreteert”, zegt Grimmelprez ironisch. “Ik lees vooral tussen de regels door dat de landbouw hier geen toekomst meer heeft en dat alles natuur wordt. In het landinrichtingsplan staat dat zelfs letterlijk. Indien voor het realiseren van habitats het nodig is om het huidig bodemgebruik te wijzigen, dan wordt ingezet op flankerend beleid om de overgang van (meestal) regulier landbouwgebruik naar natuurbeheer mogelijk te maken.”

Gebied onder water

“Ze willen hier de vogels redden, ze willen wetlands creëren en het grondwaterpeil verhogen”, zegt Uitkerkse boer Dirk Fevery die net op pensioen is en het bedrijf overlaat aan zijn zoon. “Straks zullen al onze koeien met hun poten in het water komen te staan.”

Al zal het volgens de projectleider van het landinrichtingsplan, Wim Van Isacker, zo’n vaart niet lopen. “Het inrichtingsplan probeert in essentie het waterbeheer in de Oudlandpolder klimaatrobuster te maken, zodat er ook in toekomstige tijden voldoende water ter beschikking is voor zowel landbouw als natuur”, legt Van Isacker uit. “De basisveronderstelling hierbij is dat de gebieden op vlak van waterbeheer gedifferentieerd worden in functie van het hoofdgebruik. Zo heb je gebieden met een waterbeheer gericht op landbouw en waterbeheer gericht op natuur. De Uitkerkse polder is een gebied waar we ervan uitgaan dat het waterbeheer richting natuur kan evolueren.”

Het verschil in waterbeheer bij landbouw en natuur zit hem onder meer in de fluctuaties van het waterpeil. Natuur wil een zo constant mogelijk waterpeil dat algemeen hoger ligt dan het peil bij landbouw. Het waterpeil in functie van landbouw fluctueert, in de zomer is dat hoog en in de winter laag. Om een zo constant mogelijk peil te realiseren in Uitkerke moeten er nieuwe waterlopen, dammen en stuwen geplaatst worden. “Niet de hele streek van de Uitkerkse Polder zal constant onder water staan”, aldus Van Isacker. “Het gebied met een constant peil is het oostelijke deel van de Uitkerkse Polder. Met nieuwe scheidingswaterlopen zullen we een scheiding maken tussen het natuurgebied en het aangrenzend landbouwgebied. In de toekomst willen we normalerwijze ook een gelijkaardige inrichting en peilverhoging aan de westelijke zijde van de Uitkerkse Polder proberen te realiseren.”

“Wij blijven grond aankopen tot het hele vogelrichtlijngebied in bezit is als natuurgebied

John Van Gompel - Natuurpunt

Evenwicht landbouwgebruik in natuurgebied

Dat oostelijke deel van de Uitkerkse Polder, waar men momenteel wil evolueren naar een constant hoog waterpeil, is een gebied van 440 hectare waarvan 300 hectare (70%) op dit moment eigendom is van Natuurpunt of van de Vlaamse Overheid (ANB of VLM). “Daarom is het waterbeheer er op natuur gericht”, duidt Van Isacker. “Maar 400 hectare van de 440 is wel in landbouwgebruik. De 300 hectare van Natuurpunt bijvoorbeeld is ook in gebruik van landbouwers die er aan natuurbeheer doen. Het aandeel percelen waar landbouw onmogelijk wordt door onze maatregelen is relatief beperkt en zullen met een flankerend beleid gecompenseerd worden. Er zijn ook maar twee landbouwbedrijven die effectief met hun bedrijfszetel gelegen zijn in die perimeter, en deze liggen aan de rand waar maatregelen getroffen worden zodat ze geïsoleerd worden van het hogere waterpeil.” Er worden ook nog steeds gronden in de streek gekocht om de transitie naar natuurbeheer te maken, daar zit ook landbouwgrond in. Op de natuurbeheerplannen kan gezien worden dat ruwweg één derde van de percelen in agrarische bestemming ligt. “Hoe definieer je landbouwgrond, alle percelen van de Uitkerkse polder zijn ooit in landbouwgebruik geweest. In dat opzicht is elk perceel landbouwgrond. Op vlak van grondbestemming in de ruimtelijke plannen, dan is het iets anders”, duidt Van Isacker. “De gewestplannen hadden eigenlijk een lange tijd geleden aangepast moeten zijn”, aldus Van Isacker. “Men had eigenlijk al twintig jaar geleden consequent moeten zijn en besloten hebben dat als hier erkend wordt dat Natuurpunt binnen deze perimeter subsidies krijgt om gronden aan te kopen, de bestemming van agrarische gebieden ook veranderd moet worden naar natuurbestemmingen. Met het nieuw ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) zal dit wellicht het geval zijn.”

John van Gompel van de lokale Natuurpuntvereniging vindt er geen doekjes om: “Het hele gebied is aangeduid als vogelrichtlijngebied. Dat is ongeveer 1300 hectare, waar al een kleine 1000 hectare eigendom is van de Vlaamse Overheid en Natuurpunt. En wij blijven aankopen tot het hele vogelrichtlijngebied in bezit is als natuurgebied.” Volgens Van Gompel heeft Natuurpunt de laatste twee jaar geen grond meer aangekocht om er natuurgebied van te maken. “Er moet niet naar ons gekeken worden in de discussie over landbouwgrond. Er is een andere evolutie bezig: die van de privé-eigenaars. Er zijn hier veel paardenliefhebbers die gronden opkopen of welstellende mensen die hun tuin willen uitbreiden. Dat is de reden waarom de prijzen enorm stijgen: oude boeren verkopen hun gronden duur aan privé-eigenaars. Ze willen er zoveel mogelijk geld uitkloppen en houden geen rekening met de volgende generatie boeren.”

“**Hoe meer ze hier lokaal herhalen dat we slechte landbouwgrond hebben, hoe meer ze het in het hoofdkantoor bij Natuurpunt ook gaan geloven dat de grond hier enkel goed is om natuurgrond van te maken**”

Dirk Fevery - Boer op rust in de Uitkerkse Polder

Wantrouwen

Bij Grimmelprez en Fevery heerst er wantrouwen tegenover Natuurpunt. “Vroeger was ik nochtans een groene jongen”, zegt Grimmelprez. “Maar dat is door de jaren heen veranderd. Ik ben ondertussen zelf hobbyboer en werk volledig biologisch, dat geeft me een ander perspectief. Bovendien is de aanpak van Natuurpunt hier allesbehalve diplomatisch en heeft het een hoog wolf-in-schaapsvacht-gehalte. Ze geven iedereen hier de indruk dat ze luisteren en willen samenwerken maar ten gronde heb ik het gevoel dat ze een afschuw hebben van alles wat te maken heeft met boeren.”

“Ik was een kleine boer en heb om te overleven grond bijgekocht in het verleden. Wanneer ik eindelijk de investering heb afbetaald, willen ze de grond nu van me afnemen tegen een prijs waarvoor ik de grond 30 jaar geleden aangekocht heb”, aldus Fevery. “Op een slinkse manier hadden ze bijna ook mijn perceel gekocht dat ik pachtte. De verpachter en Natuurpunt waren onderling een verkoopprijs overeengekomen over het stuk. Ik moest alleen nog een papier tekenen van hen en het was in orde. Ik viel helemaal uit de lucht en gelukkig ben ik ermee naar mijn notaris geweest. Hij vertelde me dat ze helemaal geen voorkooprecht meer hebben en zo heb ik het stuk uiteindelijk kunnen kopen. Ach, ze proberen gewoon bij iedereen.”

“Ze hebben bij ons ook al komen aankloppen”, zegt Uitkerkse Ann Mortier. “Wat mij vooral stoort is dat er hier niet alleen aan natuurbeheer wordt gedaan, het voelt eerder aan als een commerce. Voor het project hier in de Uitkerkse Polder krijgt Natuurpunt bijvoorbeeld geld van Pepsico, zodanig dat deze laatste kan zeggen dat ze duurzaam bezig zijn.”

Onlangs werd in het gebied ook vier hectare landbouwgrond verkocht aan 100.000 euro per hectare aan Natuurpunt, weten de boeren te vertellen. “Dat gebied hebben ze natuurlijk niet in de perimeter van hun natuurgebied vastgelegd, want ze menen er bouwgrond van te maken om hun bezoekerscentrum op te bouwen. Bouwgrond kost hier 400 euro per vierkante meter. Maar zij hebben het aan 10 euro per vierkante meter gekocht”, duidt Grimmelprez. “Dit is een scenario waar zelfs Paul Gheysens van droomt.”

Van Gompel bevestigt dat Natuurpunt er vier hectare heeft gekocht voor 400.000 euro. “Dit is niet om er natuur van te maken. Het gaat over een perceel aan de rand van de bebouwde kom, waar we een bezoekerscentrum willen op bouwen.”

Samenwerken met Natuurpunt

De aankoop van gronden waar vervolgens natuurgebied op ingericht wordt, baart bij de boeren nog veel zorgen over de toekomst van de landbouw in hun streek. Het instellen van natuurgebied nu, kan veel gevolgen hebben op de maatregelen die de omliggende landbouwgebieden zullen moeten treffen in de toekomst. Zo zijn er veel bezorgdheden over nulbemesting waarvan sprake in MAP7. “Als deze maatregel er komt, kunnen we even goed de boeken toe doen”, aldus Fevery. Ook de oudere boeren die hun boerderij willen overlaten aan iemand anders, zouden weinig kandidaten vinden. “Het is sowieso al moeilijk om een overnemer te vinden in onze stiel. Waarom zou een overnemer dan nog het extra risico willen nemen om een boerderij te kopen middenin natuurgebied? Momenteel zijn er nog een twintigtal boeren. Daarbij zitten ook enkele jonge boeren die net het familiebedrijf overgenomen hebben.”

Ook Ann Mortier en haar zoon, die momenteel landbouwingenieurwetenschappen studeert, wonen in de Polders. “De boerderij is heel erg verouderd, ondertussen zit er maar een vierde van de dieren in de stallen in vergelijking met vroeger. Moet er nu nog geïnvesteerd worden in nieuwe stallen als de grond hier rondom ons telkens opgekocht wordt om natuurgebied van te maken? Ik heb geen goed oog op de toekomst van landbouw hier”, klinkt het.

Van Gompel beaamt dat in Uitkerke niet veel boeren meer zijn. “Vroeger waren er veel kleine familiale boerderijen, maar die zijn op een paar uitzonderingen na, allemaal verkocht geweest door de boer zelf als ferme”, aldus Van Gompel. “Maar de overgebleven boeren, veelal met landbouwbedrijven die zich aan de grens situeren waar er goeie landbouwgronden zijn, steunen we zoveel mogelijk, zeker jonge boeren. Vrijkomende grond proberen we zoveel mogelijk aan jonge

duiding

Boerenprotesten: vijf vragen aan Natuurpunt

12 FEBRUARI 2024

De beste koeiengrond van Vlaanderen

Er moet Fevery ook nog iets van het hart in verband met zijn grond: “De lokale Natuurpunt-vereniging heeft het altijd over ‘slechte landbouwgrond’ in Uitkerke. Maar dit is hier de beste koeiengrond dat je kan hebben, vol waardevol en dik gras. Vroeger werden koeien van het binnenland naar hier gebracht om uit te zetten in onze weides omdat onze grond net van superieure klasse is. Wij moeten onze koeien geen krachtvoer geven, het vette gras in de weides is hun krachtvoer. Daarnaast is het ook de beste landbouwgrond om tarwe in te zaaien.”

“Maar hoe meer ze hier lokaal herhalen dat we slechte landbouwgrond hebben, hoe meer ze bij Natuurpunt in het hoofdkantoor ook gaan geloven dat de grond hier enkel goed is om natuurgrond van te maken”, reageert Fevery.

“Natuurpunt zelf maakt er ook slechte grond van. Ze delven alle vruchtbare, zware grond af tot aan de klei waar niets op groeit”, vervolgt Grimmelprez.

“We hebben hier al duizenden vrachtwagens met onze grond zien wegrijden omdat ze poeltjes aanleggen voor de vogels. Maar in de zomer staat die poel droog, en in de winter zit er niets van leven in want in kleigrond zit er niets waardevol.”

Boer Fevery

“**Het aanleggen van natuureservaten heeft wel degelijk zijn nut. De weidevogels worden er stilletjesaan terug naar toe getrokken**”

John Van Gompel - Natuurpunt

"We zien niets veranderen"

De landbouwers trekken het natuurbeheer in twijfel en ook een bewoner van de Uitkerkse Polders die ons pad kruist stelt zich vragen. “Het is zeer jammer dat al de gronden hier in handen komen van ANB, VLM of Natuurpunt om onder natuurbeheer te plaatsen”, zegt de inwoner die liever anoniem blijft. “Al die miljoenen euro's die er al in gesloten zijn, en we zien niets veranderen. De graslanden worden niet meer mooi gemaaid, er staan rietkragen overal, vogels merken we amper op en wild zit er ook niet meer. Wat heeft het nu eigenlijk al opgeleverd?”

“Ik vraag me af of ze eigenlijk wel echt weten met wat ze bezig zijn hier. Op papier zijn ze goed bezig, maar in de praktijk lukt het niet”, aldus Grimmelprez. “Ze zetten hier in de streek hard in om de grutto (een inheemse, beschermde vogelsoort, red.) te houden”, gaat Grimmelprez verder. “De gruttopopulatie daalt door klimaatopwarming en trekt meer naar het noorden. En toch wil men ze hier houden. Dus moet er volgens hen meer natuurgebied komen. Of wij nu nog hectaren meer gruttovriendelijk natuurgebied aanleggen, dat zal de grutto niet doen terugkomen? Het is alsof de burgemeester in Oostende zou zeggen dat vanaf nu alle restaurants alleen maar fish en chips mogen serveren, in een poging om de Engelse toeristen terug naar hier te krijgen. Maar de Engelse toeristen gaan daarvoor niet naar Oostende komen, ze gaan met het vliegtuig naar Spanje waar het leuk vertoeven is.”

Van Gompel heeft daar een andere visie op: “Het aanleggen van natuurreservaten heeft wel degelijk zijn nut. De weidevogels worden er stilletjesaan terug naar toe getrokken. Bovendien verhuizen ze niet maar verdwijnen ze, weidevogels zijn heel erg bedreigd in heel Europa. In België en Nederland zijn ze in aantal al 50 procent gedaald door de klimaatwijzigingen.”

Ook worden er vragen gesteld bij het gebruik van greppels op de percelen in natuurbeheer. “Ze graven bijvoorbeeld overal greppels in het wilde weg in hun percelen”, klinkt het. “En daarna zeggen ze tegen de boeren dat ze de gronden gratis mogen gebruiken. Maar welke boer wil er zo'n stuk land gebruiken waar ze door die greppels nergens kunnen draaien met hun tractor en hun maaiers breken als ze erin rijden wanneer het droog staat? Dit is ondoordacht. Vroeger werden er gelijke rechte greppels getrokken, waar gemakkelijk rond gemaaid kon worden.”

“Die greppels zijn het natuurlijke reliëf dat gevolgd wordt en versterkt wordt”, reageert Van Isacker. “Deze zijn nodig omdat we watergradiënten in die weilanden willen hebben, van heel nat tot droog. In deze greppels hoeft er ook niet permanent water te staan. In een poel is dat anders want daar moeten amfibieën, watervogels en vissen in kunnen leven. Als de poelen te droog komen te staan heb je inderdaad kans dat er weinig leven in zit. Maar of dat nu kleibodem of zandbodem is, op het einde van de rit zal dat niet het verschil maken.”

nieuws

Natuurpunt wil 1.500 hectare vernatten via Wetlandplan

4 FEBRUARI 2024

van spreken maar twee hectare zou krijgen waar ik niet op mag bemesten en maar twee koeien op mogen grazen, dat zou een ander verhaal zijn. Maar ik krijg een grote oppervlakte waar ik een aantal dieren op kan steken en een beetje stalrest op kwijt kan. Ik kan met mijn mest ook terecht op andere percelen, buiten de Uitkerkse Polder”, aldus Luc. De greppels zijn bij hem ook bekend maar hij laat zijn dieren grazen op de moeilijk bereikbare plaatsen voor de tractoren.

Volgens Grimmelprez heeft Natuurpunt de boeren nodig om hun gronden te onderhouden. “Ze geven die grond niet voor niets aan de boeren in gebruiksovereenkomsten”, besluit hij. “Boeren hebben een tractor die kan maaien, boeren hebben koeien om het gras in de weides op te eten en boeren staan 's nachts op om naar die koeien te gaan kijken als er iets niet juist is. Maar als hier de evolutie doorzet en de laatste twintigtal overblijvers gaan weg. Wie gaat er dan voor hun grond zorgen? We moeten zo snel mogelijk de landbouwgrond herstellen, tenminste wat nog te herstellen valt.”

“Er waren hier vroeger heel veel poelen waar de vele koeien konden drinken. Het enige wat wij doen zijn die poelen die ondertussen opgevuld waren, terug openen. Net hetzelfde scenario met de greppels, deze zijn eigenlijk al historisch aanwezig. In dat opzicht maken we geen nieuwe greppel maar onderhouden we ze opnieuw”, valt Van Gommel bij. “De greppels liggen ver genoeg van elkaar zodat er wel kan gemaaid worden. De greppels zijn niet het probleem, de grote machines waarmee gemaaid wordt is het probleem. Het landschap van de Uitkerkse Polder is een historisch oud landschap dat we op deze manier proberen te bewaren. Dat betekent ook dat de landbouw en de machines eraan moeten aangepast zijn.”

Van Gommel wijst erop dat veel landbouwers enthousiast zijn over hun samenwerking, ook op de percelen met greppels. Veehouder Luc Vandenbrielle is niet van de Uitkerkse Polders maar gebruikt er wel grond van Natuurpunt en beaamt dat hij tevreden is over de samenwerking. “Stel dat ik bij wijze

Anonieme bronnen zijn bekend bij de redactie.

Uitgelicht

682 hectare landbouwgrond weg, tientallen boeren onzeker over toekomst

duiding

Binnenkort ligt het gewestelijke uitvoeringsplan (GRUP) Kleine Nete en Aa op de Vlaamse regeringstafel. Als dat wordt goedgekeurd, moet 682 hectare landbouwgrond plaatsmaken v...

🕒 22 DECEMBER 2023

[Lees meer](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

